

TRIDESET GODINA NA JEDNOJ SMOKVI

Isuse, ja sam uvijek osjećao simpatiju za Zakeja. Ne za to jer je bio malen — ja sam radije zadovoljan da sam velik, nego zbog njegove uporne želje, da te vidi. Kažu da sam tvrdoglav. To je bez sumnje točno i prouzročilo mi je mnoge neugodnosti. Ali ja se nadam, da će moja tvrdoglavost imati također dobrih rezultata — a pogotovo moja upornost, da te vidim, da te susretnem.

Isuse, ja sam bio usred mnoštva: mnoštva mojih četrnaestero braće i sestara, mnoštva mojih prijatelja i poznanstava, mnoštva svih onih koji me okruživahu. Ja bijah usred mnoštva i imao sam osjećaj da me to mnoštvo gura da te vidim. Ne za to što bijah malen, nego za to što sam vjerovao da sam malen. Ne znam da li su se u tvoje vrijeme time zanimali, ali u naše doba to se naziva »kompleks inferiornosti«. Možda bi ti to nazvao poniznost. Ja sam držao da sam malen i uz to sam te želio vidjeti i htio sam te sresti. Kao Zakej htio sam da postanem velik. On se popeo na smokvu. Pa da sam se popeo na koje drugo stablo — ta ima hrastova i kestenova u mom mjestu — to ne bi vrijedilo ništa. Ja sam trebao jednu takovu visinu koja se ne mjeri metrima, ja sam trebao visinu koja se mjeri povjerenjem.

Ja sam odavna na ovom brdu u mome samostanu. Trideset godina stanujem na mojoj smokvi. I vjerujem da sam te pronašao. Ja vjerujem da si i ti ovdje i da stanujem u tvom društvu. Ja vjerujem dapače, da sam se popeo u mom samostanu vrlo visoko, jer sam tvrdoglav. Ti me sada vidiš gdje stojim iznad gomile, iznad četrdeset nove braće i sestara, iznad ostalog mnoštva koje me okružuje. Ja se ne osjećam sada malen, ja držim da sam velik, na visokom položaju. Ovo se naziva »kompleks superiornosti«, ti bi to nazvao oholost, a ja baš ne znam da li je to sve isto. Ali nije važno — ja sam u mom samostanu, ja sam na mojoj smokvi, da te vidim.

Ali što? zar ti nisi sa mnom? Gdje si? Odgovori mi, Isuse! Tvoj muk me uznemiruje. Trideset godina u samostanu, trideset godina na smokvi, to je dugo. Izgledalo mi je kratko, jer sam te gledao kod sebe, ali sada te ne vidim. Je li ovo iluzija ili obmana? Isuse, tvoj muk me uznemiruje, tvoj muk mi prouzrokuje vrtoglavicu. Hoću li pasti?

Isuse, odgovori mi, reci mi da si blizu mene, da nije uzalud ovo trideset godina, što sam držao ravnotežu, na mojoj smokvi.

II

Zakeju, siđi brzo! Grgure, siđi brzo! Ja znam da si se popeo do samostana, znam da te je to stajalo napora. Najteža je ta ravnoteža, uvijek nesigurna, kao da si stajao na jednoj grani te smokve — a ti nisi ptica. Ti imaš muku da održiš svoju ravnotežu. Ja to znam i o tome vodim računa. Ali ipak, siđi, siđi brzo!

Ti si me tražio, ti me hoćeš vidjeti. To je vrlo dobro, da si se popeo na tvoju smokvu, da si se popeo na tvoje brdo, u tvoj samostan. Ti si tako pokazao da me uistinu tražiš. I baš za to, jer si me tako uporno tražio ja ti sada kažem: siđi, siđi brzo, jer danas želim ostati kod tebe.

Čudi li te to? Ti si želio da me tražiš u mojoj kući, kroz trideset godina, ti si vjerovao da živiš u mojoj kući. Ali ti znaš da ja nemam kuće. Lisice imaju svoja skrovišta, a sin čovječji nema gdje da nasloni svoju glavu. Ne traži moju kuću: ja je nemam.

Ali, Isuse, zar nije ovaj samostan i ova crkva TVOJA kuća? Zar me nije podržavala kroz čitav moj život misao, da živim u tvojoj kući? A ti mi sad kažeš da siđem, kažeš mi da nemaš kuće, da ćeš ostati KOD MENE! Kod mene, pa to je divna vijest. Kod mene, pa to me napunja veseljem. Kod mene, u mojoj kući, takva kakva je — usred gomile, među prijateljima, među braćom i sestrama? Zar kod mene, gdje se radi i igra, kod mene gdje se šeta i ide u kino, kod mene gdje se spava u ugodnim krevetima, gdje se jde dobar kruh i pije dobro vino? Kod mene gdje se ljudi ljube i žene imaju djecu? Kod mene: je li to mjesto gdje bi ti stanovao, gdje bi ti htio doći?

Pa dobro, čekaj momenat! Evo stižem, silazim odmah i primam te u svoju kuću! Evo me!

Čujem buku. Da li su to uzvici dobrodošlice gomile mojih prijatelja, moje braće i sestara? Ne — to su uznemireni glasovi. Gomila mrmlja. Protiv koga? Da li je to protiv tebe, koji hoćeš da ostaneš kod mene, jednoga grešnika. Je li to grešnik, monah koji silazi sa svog brda, da se opet pomiješa sa svjetinom. Ili da nije to protiv mene? No, što ja činim? Ja sam te tražio, ja sam poslušao tvoj glas i siđoh — doista, ali ja sam također pripravan dati

polovicu svih svojih dobara siromasima. Svim onim farizejima koji mrmljaju, ja sam pripravan dati polovicu samoga sebe — ja sam pripravan da ih ljubim.

Hoće li sada ćutati? Hoće li nastaviti da viču: »Pošao je da odsjedne kod jednog grešnika!«

Isuse, ja ne znam šta da radim. Trideset godina sam živio ovdje na visini, na mojoj smokvi, na mojoj planini, u mom samostanu, jer sam mislio da živim u TVOJOJ kući. I tada me ova čitava gomila hvalila. Ali sada kad sam uvjeren da čujem tvoj glas koji me zove da siđem, kad hoću da živim u MOJOJ kući, jer ti kažeš da bi se želio nastaniti kod mene, jaki šapat osuđivanja me okružuje i ne da mi mira.

Reci mi: gdje hoćeš da živim u TVOJOJ kući ili u MOJOJ kući? Grgure, Grgure, ja sam ti to već rekao: ja hoću danas da dođem k tebi. Ponavljam, Grgure, u TVOJOJ kući. Ja ovdje na zemlji nemam kuće. Ja imam samo ljudske stanove i to sve ljudske stanove. Nije važno kakva je TVOJA kuća, da li je gore ili dolje, usred gomile ili daleko od nje, tamo gdje se pjeva, ili tamo gdje se šuti, tamo gdje ima djece, ili tamo gdje je otac sam. To sve nije važno. Za mene je samo važno, da to bude uistinu tvoja kuća.

Neka to bude TVOJA kuća: kuća u kojoj ti možeš rasti, gdje se možeš razveseliti, gdje ti postaješ sve više ti, kuća gdje ti možeš živjeti. Ti moraš da se pobrineš za to, da vidiš gdje je potrebno da živiš, na nisko ili na visoko, usred gomile ili daleko od nje, tamo gdje se pjeva, ili gdje se šuti, tamo gdje ima djece ili tamo gdje je otac sam. Izaberi sam tvoju kuću, jer ona će biti i moja. Ja sam Sin čovječanski i ja sam kod kuće u svakoj ljudskoj kući.

Ali ako ti pjevaš u svim tonovima, ako pjevaš u svih osam gregorijanskih tonova od jutra do večera, od vigilije do kompletorija: »Ovo je dom Gospodnji, ovo je dom Gospodnji, ovo je dom Gospodnji«, a ti tu stvarno ne stanuješ, a tvoj duh je drugovdje i šeta se po kući tvoga bližnjega, zavideći njegovoj postelji i njegovoj ženi, njegovu kruhu i njegovu vinu, njegovu radu i njegovu počinku — tada se varaš; ti nisi u kući Gospodnjoj, jer ti nisi u tvojoj kući, ti si u špilji razbojničkoj.

Ako se usuđuješ napisati na kući gdje stanuješ »kuća Božja«, »samostan« i ako zamišljaš, da sam se ja automatski nastanio kod tebe i da stanujem kod tebe — ti se varaš: vragovi su također napisali na svojoj kući »kuća Božja«, al ja se ne dam obmanuti.

Ponavljam, siđi brzo, danas ću ostati kod tebe. Siđi sa oblaka kamo te zanijela tvoja imaginacija, ona koju nazivamo mašta; siđi s neba kamo smjeraš da letiš, da bi zatim otpočinuo kao ptica na smokvi; siđi sa ništavila, kamo si pobjegao, da ne bi morao proživljavati TVOJ život. Siđi!

A ja nijesam bezuman — ja ne letim kao ptica koja se gnijezdi na smokvama; ja sam sve i to sve ne dozvoljava da nađem mjesto, gdje bih se sklonio, da ne proživljujem svoj život.

Ja imam dvije noge na zemlji. Metni tvoje stope na moje stope i ja ću te odvesti u MOJU kuću. Ti je već znaš: to je TVOJA kuća.

S franc. Mato BOGIŠIĆ

VIDICI

Dr O. JURE RADIĆ: LITURGIJSKA OBNOVA U HRVATSKOJ, MAKARSKA 1966.

Poput drugih većih naroda dobili smo evo i mi knjigu koja nam iznosi početke, razvoj, uspjehe i neuspjehe našeg liturgijskog apostolata. Liturgijska je obnova naših dana tako velike važnosti i vrijednosti da se mnogi natječu u dokazivanju tko je prvi i tko najzaslužniji od ljudi za taj »prolaz Duha Sv. kroz Crkvu«. Uz to je vrlo korisno kritično pregledati prevaljeni put, ako želimo što pravilnije i uspješnije poduzeti još sve ono što na liturgijskom polju od nas Crkva traži i što nam ona po II vatikanskom saboru pruža i još će pružiti osobito obnovljenim liturgijskim knjigama, obredima, propisima i dozvolama.

Stoga će ne samo svi svećenici i redovnici (uključivši i redovnice koje kod nas »u pogledu liturgijske obnove do sada nisu učinile koliko se od njih moglo očekivati« str. 226) nego i izobraženi vjernici biti zahvalni zaslužnom uredniku »Službe Božje« za ovu podacima vrlo bogatu i poučnu raspravu. Zaista, teško bi se kod nas našao tko drugi da s toliko marljivosti i objektivnosti pregleda i ocijeni toliki materijal. Dosta je pogledati samo prikaz svih naših molitvenika i tačne postotke njihovog liturgijskog sadržaja, da se čovjek upravo divi ovdje obavljenom poslu. A svatko, od vrha do dna, treba da dobro prouči i prema svojem položaju ostvari zaključno poglavlje ove knjige »Kojim putem naprijed?« To nam je tim potrebnije što pisac nakon pravilnog isticanja (str. 125) što je naš episkopat (daleko više negoli svećenstvo uzeto kao cjelina) uči-